

Lausunto

08.05.2024

Asia: VN/36586/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

JULKISTEN JA HYVINVOINTIALOJEN LIITTO JHL kiittää mahdollisuudesta lausua lakiesitykseen.

JHL ry ottaa tässä lausunnossa kantaa vain esityksen USA:n joukkojen palvelukseen Suomesta palkattavaa henkilöstöä koskeviin osiin.

Sopimuksessa todetaan, että USA pyrkii kunnioittamaan suomalaisia työehtoja ja työlainsäädäntöä, vaikka lähtökohtana onkin alueperiaatteesta poiketen USA:n lainsäädäntö. Sitoumus kunnioittaa suomalaisia työehtoja on yleisperiaatteena hyvä. Kiinnitämme kuitenkin huomiota poikkeuksiin, joita edellä mainituista asioista on kirjattu sopimukseen.

Hallituksen esityksessä kohdassa 7.5 todetaan että työsuhteissa sovellettava lainsäädäntö määräytyy tavanomaisesti poikkeavasti. Suoraan USA:n joukkojen palvelukseen palkattavien osalta ei sopimuksen 24 artiklassa taata Suomen lainsäädännön mukaisia työehtoja kaikilta osin. JHL pitää tätä ongelmallisena ja Rooman sopimuksen hengen vastaisena. Työntekijöille tulisi taata yksiselitteisesti vähimmäistyöehdot voimassa olevien suomalaisten työehtosopimusten ja työlainsäädännön mukaisesti.

Perustelujen kohdassa 15.2.7. käsitellään sopimuksen artiklaan 15 liittyen oikeusturvakysymyksiä. Paikalta palkatulle henkilöstölle ei taata sopimuksessa Suomen lainsäädännön mukaista oikeusturvakeinoja. Vaikka näitä tilanteita missä työntekijä palkattaisiin suoraan USA:n joukkojen palvelukseen, arvioidaan olevan vähän, tulee tulisi työntekijöiden oikeusturvasta säätää paremmin ja

Suomen lakien mukaisesti. Sopimuksen perusteella on epävarmaa, voiko paikalta palkatut työntekijät saada asiansa käsitellyksi suomalaisessa tuomioistuimessa. Lainvalintasääntöihin liittyy merkittävää epävarmuutta ja se voi käytännössä estää suomalaisten työlainsäädännön toteutumisen niissäkin tapauksissa, joissa USA lähtökohtaisesti myöntäisi kunnioittavansa suomalaista työelämäsääntelyä. JHL näkee, että näitä kysymyksiä tulisi selventää jatkovalmistelussa ja luoda yleiset pelisäännöt, miten työntekijä voi saattaa mahdollisesti syntyvät erimielisyydet viranomaisten ratkaistavaksi sopimuksen mukaisissa tilanteissa.

Surkka Jyrki
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry